

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« veja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZAČASNA RAZOROŽITVENA KONVENCIJA

Po dolgotrajnih pogajanjih so se velesile razen Nemčije sporazumele glede začasne razorozitvene konvencije do sklicanja nove konference leta 1936.

Zeneca, 7. decembra. AA. Iz poučenega vira se doznavata, da skuša ameriški delegat Norman Davis s svojimi najnovježimi razgovori z državniki Francije in Velike Britanije doseči to, da bi se razorozitvena konferenca vsaj delno zaključila z rezultatom. V to svrhu predlagata Norman Davis, naj bi države, ki se udeležujejo razorozitvene konference, zaenkrat spreje kratekročno konvencijo o nadzorstvu nad kemično vojno in letalstvom za bombardiranje. Stalna komisija za razorozitev pa naj nato nadaljuje svoje delo in proučuje predvsem politična vprašanja in način bodoče postopne razorozite. Francoska delegacija je v načelu za te predloge. Nemški zunanjii minister Neurath je prosil, da se mu dovoli rok, da se more o tem vprašanju posvetovati z Berlinom. Na Neurathovo zahtevo je predsednik francoske vlade Herriot nato izjavil, da Francija v načelu ne nasprotuje principu o enakih vojaških pravicah za vse države pod pogojem, da bo obenem poskrbljeno za splošno varnost. Najboljše sredstvo za doseg tega cilja bi bilo to, da konferenca nadaljuje svoje delo z razpravo o francoskem varnostnem načrtu.

Predsednik francoske vlade Herriot in Macdonald sta sночи odpotovala iz Zeneca in se vrnila, ko bodo pogajanja zastopnikov petih držav primerno dozorela.

Osnovni sporazum

Zeneca, 7. decembra. AA. V tukajnjih angleških krogih z zadovoljstvom ugotavljajo, da je prišlo na sночи sestankih med prvimi delegati razorozitvene konference do prav zadovoljivega sporazuma. Gre za sporazum med angleškimi, ameriškimi, francoskimi in italijanskimi delegati o tako zvanem ameriškem načrtu, ki naj tvori podlago za sprejetje takojšnje razorozitvene konvencije. Če bo ta predlog sprejet, bo razorozitvena konferenca končala z delnim uspehom in njen urad bo prešel v konvencijo, tako da bo tvoril trajno razorozitveno komisijo. Konvencija naj bi veljala do leta 1936, ko prenehajo zdaj veljavne pomorske pogodbe. Praktične izsledke iz te konvencije pa bi uporabila in določila stalna komisija, v kateri bodo zastopane vse dozdaj na razorozitveni konferenci udeležene države. Te države bi imale v tej komisiji svojega stalnega delegata. Komisija bi nadalje pripravila pot za novo razorozitveno konferenco v prihodnjih treh letih.

London, 7. dec. s. Listi javljajo iz Zeneca, da so delegati Velike Britanije, Francije in Italije sночи pristali na predlog glede začasnega razorozitvenega dogovora. Sedaj vse odvisno od tega ali bo na to pristal tudi nemški zunanjii minister, o čemer pa zelo dvomijo.

Skromen, a dober začetek

London, 7. dec. AA. »Tmes je pričel, da je poročilo o sночи sporazumu na razorozitveni konferenci in pravijo, da bodo zagovorniki odločno razorozitve morda nekoliko razočarani s tem uspešnem konferenčnim. List pravi, da je razorozitvena konferenca vendarle opravila obilico dela in da je marsikaj že zrelo za kodifikacijo. Protijulijski resoluciji sta bili samo Nemčija in Rusija, če da je preveč medla in da ne rešuje vsega razorozitvenega vprašanja. Zato sta odstopili. Resolucijo pa je sprejelo načelno temu nad 40 držav. V tej resoluciji so določbe o omejitvi težkega kopnega topnjarstva, o omejitvi tonage tankov, o preprevi kemične vojne in letalskih napadov na civilno prebivalstvo. List pristavlja, da bo mogoč sporazum še o drugih vprašanjih, takoj pa, prav tako, da bo dober začetek in dober uvod k kasnejši izdatnejši razorozitvi sveta.

Nova japonska ofenziva

V zasmeh vsem intervencijam Društva narodov organizirajo Japonci nov napad na Kitajsko — Oster govor dr. Beneša v Društvu narodov

Peking, 7. dec. g. Po informacijah iz glavnega stana maršala Sensuellinga pripravlja Japonska veliko ofenzivo v svrhu zasedbe province Jehol. Kakor se doznavata, je japonski generalni štab v Mandžuriji dobil iz Tokija obširna pooblastila. Japonci že koncentrirajo velike oddelke čet. Japonski pohod se bo najbrž vršil vzdolž železnice, ki pelje v Jehol. V kitajskih krogih vlada bojanjen, da bodo Japonci korakali proti Tientsinu, da odcepijo tamoznje kitajske čete in da na ta način omogočijo akcijo v provinci Jehol.

Zeneca, 7. decembra. Veliko ogroženje v zenevskih krogih so vzbulide veste o novi ofenzivi Japonske proti Kitajski. Davi je prispeval svetu Društvu narodov nov protest kitajske vlade proti japonskemu početju s prošnjo, naj Društvo narodov zastavi vse sile, da se napravi konec japonskemu nasilju nad Kitajsko.

Ta protest je napravil tem globlji vtip, ker je Društvo narodov baš včeraj obširno razpravljalo o kitajsko-japonskem konfliktu zaradi Mandžurije, pri čemer so posamezni govorniki, med njimi tudi češkoslovaški zunanjii minister dr. Beneš, izrecno ugotovili, da je Japonska kršila vse mednarodne pogodbe in neučinkovito ter z nasiljem nastopila.

Moskva, 7. decembra. Število beguncev iz Mandžurije, ki beže pred japonskimi četami, narašča od ure do ure. Samo v tenu včerajnjega dne je pribegalo na rusko ozemlje nad 3000 ljudi, večinoma pripadnikov kitajske vojske. Vsi so bili razorozeni in začasno interirani v posebnih taboriščih.

Tokio, 7. decembra. AA. Japonske čete so kitajskoga generala Supingvena porazile in vkorakale v Manculi, ki leži ob mandžursko-ruski meji. Kitajski generali so se morali z ostanki svojih čet umakniti na rusko ozemlje.

Zaradi perzijskega petroleja...

Konflikt med Anglijo in Perzijo zaradi petrolejskih vrelcev v Perziji

Anglija bo najbrž prekinila diplomatske odnose

London, 7. decembra. Med Anglijo in Perzijo je izbruhnil resen konflikt. Perzijska vlada je nepriznano odgovorala vse koncesije, ki jih je imela do sedaj Anglo-perzijska družba za eksploracijo petrolejskih vrelcev v Perziji. V tej družbi, ki je bila do sedaj lastnica največjih vrelcev, je investiran po večini angleški kapital. V posledici težnega zbljanja med Perzijo in Sovjetsko Rusijo skuša sedaj perzijska vlada dobiti te vrelce v svojo izključno last in je zaradi tega kratkomalo odgovorala koncesijo.

Angleška vlada je zoper ta korak perzijske vlade vložila odločen protest, ki ga je perzijska vlada zavrnila z ugotovitvijo, da so za njo merodajni perzijski zakoni. Po vseh, ki prihajajo v London, se je pričela že resna akcija, da bi se onemogočilo nadaljnje izkoriscanje teh vrelcev s strani angleške družbe. V vseh revirjih so se pojavitve druge organizirane tolpe, ki napadajo delavstvo in urade družbe ter onemogočajo resno poslovanje. V angleških

la proti Kitajski, okupirala kitajsko ozemlje in ustanovila ilegalno samostojno mandžursko državo, ki je Društvo narodov ne more in ne sme priznati. Ker so bili vsi dosedanji posredovalni poskusi Društva narodov v tem konfliktu brezuspešni, se je dr. Beneš izjavil za izvajanje konsekvene in uporabe vseh sredstev, ki jih daje paket Društva narodov, Kelloggova in druge pogodbe, ki imajo namen začetiti red in mir med narodi. Govor dr. Beneša je napravil na skupščino zelo globok vtip, ki ga je sedaj vest o novih nasiljih Japonske še poglobila, tako da se lahko reče, da je večina v Društvu narodov na strani Kitajske.

Moskva, 7. decembra. Število beguncev iz Mandžurije, ki beže pred japonskimi četami, narašča od ure do ure. Samo v tenu včerajnjega dne je pribegalo na rusko ozemlje nad 3000 ljudi, večinoma pripadnikov kitajske vojske. Vsi so bili razorozeni in začasno interirani v posebnih taboriščih.

Tokio, 7. decembra. AA. Japonske čete so kitajskoga generala Supingvena porazile in vkorakale v Manculi, ki leži ob mandžursko-ruski meji. Kitajski generali so se morali z ostanki svojih čet umakniti na rusko ozemlje.

Anglija bo plačala v bonih?

London, 7. decembra. AA. Podpredsednik angleške vlade Baldwin je izrazil misel, da bi kazalo plačati Zedinjenim državam dne 15. decembra zapadli obrok vojnega dolga z boni. Zdi pa se, da je pri tem mieli na blagajniške bone, ki bi naj ostali v ameriški državni blagajni. V nasprotnem primeru bi namreč bomo prišli na tag in bi jih morali prodajati občinstvu in izročati bankam v eskompt. Ker pa gre za politične dolge, se tem bonom ne more priznati prostost vse dotlej, dokler vprašanje vojnega dolga ne bo končno rešeno. Po drugi strani pa je Angliji zelo do tega, da ostane lausannski dogovor v veljavni. Zato pričakuje angleška vlada, kakor je Baldwin izjavil, da bodo z njo ravnali tako, kakor z drugimi dolžniki. Zdi se, da so bili to misli sporočene tudi ameriškemu poslaniku v Londonu Mellonu, ki jih je že oddal svoji vlasti v Washington, kjer zdaj o njih sklepajo.

New York, 7. decembra. s. Kakor poroča poročevalce »New York Times« v Washingtonu, je predsednik Hoover sklenil predložiti kongresu v nekaj dneh posebno poslancu o vojnih dolgovih.

Preiskovalna komisija za bolivijsko-paragvajski spor

Zeneca, 7. decembra. s. V drugič na svojem sedanjem zasedanju, se je svet Društva narodov včeraj bavil s konfliktom med Bolivijsko in Paragvajem. Na predlog predsednika sveta je bilo sklenjeno, da se čimprej odpošije nepričakovana komisija z obširnimi pooblastili na lice mestna, da prouči in poda svoje mnenje o tem konfliktu.

Razne nesreče

Osto, 7. decembra. AA. Blizu Tromsoja se je v neviht potopil ribički čoln. Pet ribičev je utonilo.

London, 7. decembra. AA. Snoči je nastal v Shetlandi ogrom. Tri deteta so zgorjeli.

Kairo, 7. decembra. AA. Italijanska letalka Gabi Angelini, ki je letela iz Italije in Indijo, se je danes smrtno ponesela. Čila. Pogumiti letalki je bilo komaj 16 let.

Kommunistične demonstracije

v Washingtonu

Washington, 7. decembra. g. 3000 udeležencev »pohoda laktotek« je včeraj ob prevezanju internacionale korakalo skozi ulice glavnega mesta. Zastave in plakati z napisom »Rdeča fronta« kažejo jasno, kakor značajo so te demonstracije. Večino posornost so vzbudile uniforme po ruskem krovu, ki jih je imel del demonstrantov. Policia ni imela varčka za intervencijo.

Prepopovedana knjiga

Beograd, 6. decembra. AA. Z odlokom notranjega ministra št. 40.401 z dne 30. novembra 1932 je prepovedan uvoz in razstavljanje po naši državi knjige »Die tschechischen Legionäre in Sibirien«, ki jo je napisal general Zaharov.

Smrt francoskega dramatika

Paris, 7. decembra. V visoki starosti 74 let, je sinoči premulin v Nižji znani francoski dramatik Beaucou.

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Ljubljana, 7. decembra.

Zima je pred vsemi. S strahom in trepetom sledijo številne družine brez posebnih v bližjo bodočnost. Zaradi večmesečne brezposebnosti so delavci z družinami vred brez oblike, obutve in kuriva. Izredne, težke gospodarske prilike so povzročile, da je danes veliko število naših revnih someščanov v bedi in pomanjkanju. Njihovemu obubožnju ni kriva morebiti delavnost, nasprotno, te vrste brezposebnosti res isčijo delo in zaslujek, katerega pa vsled posledic splošne gospodarske krize nikar kor je moreno najti.

V globokem razumevanju obupnega stanja so podpisane organizacije sklene izvesti.

»Pomočno akcijo« tudi v tej smeri, da naj bi prispeval v pomoč našim najnovejšim podporam potrebnim someščenom.

»Pomočno akcijo« bo izvedla mestna občina ljubljanska po svojem socialno-političnem uradu, prispevke pa bo prejemala mestna blagajna v Ljubljani.

Zvezda društva privatnih someščenec v Ljubljani — Joško Zemljic l. r. Savez grafičnih radnika v Ljubljani — Kosem Drago l. r. Delavci zbornica v Ljubljani — Filip Urutnik l. r.

akciji, da z druženimi močni obvarjujemo svojega bližnjega, ki je v sili.

Prosim Vas, da pričnete z decembrom t. l. oddajati mestni blagajni vsak teden gornje prispevke na podlagi plačilnih nalogov, katere Vam bo pravočasno vročil mestni magistrat ljubljanski.

V Ljubljani, dne 19. nov. 1932. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo — Ivan Jelačin l. r.

Zveza industrijev v Ljubljani — Dragotin Hribar, ing. Milan Šuklje.

Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani — Dr. Fr. Windischer, A. Agnola.

Združenje trgovcev v Ljubljani — Ivan Gregorc l. r.

Zveza obrtniških zadrug v Ljubljani — v likvidaciji Pristol Filip l. r.

Društvo industrijev v veletrgovstvu v Ljubljani — Stanislav Vidmar l. r.

Strkovna komisija v Ljubljani — Janez Jernejčič Franc l. r.

Narodna strokovna zveza v Ljubljani — Jovan Rudolf l. r.

Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani — Rutar l. r.

Zvezda društva privatnih someščenec v Ljubljani — Joško Zemljic l. r.

Savez grafičnih radnika v Ljubljani — Kosem Drago l. r.

Delavci zbornica v Ljubljani — Filip Urutnik l. r.

bilist povožil 9-letnega posestnikovega sina Jakoba Kravjanja in ga znatno poškodoval na glavi. Fantove poškodbe so sicer resne, ni pa nevarnosti za njegovo življenje. Janez Robič, 24-letni voznik iz Kranjske gore, je včeraj popoldne nakladal na vagon hlode, pa mu je masiven hlad zmečkal levo roko. — V Presečah se je včeraj popoldne pripravil 7-letni sin kajžarja Anton Korenčan, ki je padel pod voz. Zadobil je hude notranje poškodbe. — Emil Cotič, 22letni delavec, je zaposlen pri regulaciji Ljubljanske. Včeraj pa je začel z desno roko med dva vagončka, ki sta mu zmečkala pravokljivo.

Jutri premiera!

*Lilian Harvey**Hans Albers*slovitega
muzikalnega klovnaNOV UFA
ZVOČNI TEDNIKElitni kino
MATICaJutrišnje predstave ob 8. 5.
1/8 in 1/10 zvečer.
Predprodaja vstopnic
od 11. do 1/2 13. ure.

Quick

Ljubljanska pomožna akcija

Za pomožno akcijo pomoči potrebnim je mestna občina votirala 200.000 Din

Ljubljana, 7. decembra.

Na svoji zadnji seji je ljubljanski občinski svet sklenil, da votira 200.000 Din za pomožno akcijo brezposelnim in drugim potrebnim ljubljanskim občinom. Na seji je za finančni odsek poročal obč. svetnik Ivan Tavčar, da je mestna občina že lani izvršila pomožno akcijo za brezposelne občane, in sicer v najtežjih dneh leta, v zimskem času. Žal, ta pomožna akcija ni obsegala vseh socialnih in karitativnih organizacij v Ljubljani, da bi se mogla bolj organizirati in da bi bila omogočena boljša evidenca potrebnih. Uspeh lanske pomožne akcije za brezposelne je bil dokaj velik. Prvi so se odzvali pozivu mestni uslužbenec, ki so štirjevali zanje 1 do 2 odstotka enkratne meseca plače in so se jima pridružili še ostali državni in privatni nameščenci. Zlasti se je odlikovalo uradništvo OUZD ter železniški nastavljenici. V denarju so darovali za pomožno akcijo tudi razni obrtniki, trgovci in zasebniki, dobrodelna akademija v Unionu pa ji prinesla 50.000 Din čistega dobička. Prispevki raznih denarnih zavodov so znašali 150.000 Din, mestna občinska uprava je votirala 200.000 Din, raznih dirlil v živilih in drugih potrebcen pa je bilo darovanih v vrednosti 100.000 Din. Trgovci so pokrenili posebno pomožno akcijo in so obdarovali manufakture, čevljev v živil v vrednosti 150.000 do 200.000 Din.

Kočko se v to svrhu izbrala posamezna društva, ni točne evidence, gotovo pa je, da se je zbral v lanski zimi, kolikor je mogel magistrat poizvedeti, skoraj milijon dinarjev v blagu in denarju. K temu je treba tudi priti, da je podpirala brezposelne Ljubljane tudi Borza dela. Iz tega sledi, da so ljubljanski občani in vsi, ki so mogli še kolikor toliko pomagati, dobriljude in da se so radi odzvali pozivu mestne občine ali dobrodelnih organizacij za podprtje potrebnih, s čemer je bila marsikata težava znatno olajšana. Predvsem so se brezposelni podpirali z nakazovanjem živil in oblike ter sele v drugi vrsti z denarjem. To načelo, ki je bilo v veljavni lani, se bo izjavilo tudi v bodoči, ker je na to način znatno manjša možnost izrabljivanja podpor. Kakor lani se bo tudi letos skušalo uresničiti, da bo vsak podpirance izvršil vsaj nekaj gotovega dela, pri čemer prihajajo predvsem v poštev regulacij in vrtinarska dela v tivolskih nasadilih. Gospodarska kriza je letos še znatno hujša. Kakor lani in zato je naravno, da se bo pomožna akcija nadaljevala tudi letos. Socialno-politični urad je že izdal pozive na razne tvrdke, zlasti na trgovce s kurivom in premogom, in eden najprvih se je odzval šentjanški premogovnik g. Andreja Jekila, ki je že daroval znatno množino premoga v drž. Socialno-politični urad bo pozval mestne uslužbence, naj tudi letos prispevajo 1 do 2 odstotka enkratne svoje mestne plače za pomožno akcijo in prav tak poziv bo izdan tudi drugim uradom. Nadalje sta se organizirala dva nabiralna dneva za 3. in 4. december pod geslom »Delavec za delavce«. V teh dveh dneh pobirajo mestni uslužbenci po vsem mestu prispevke za brezposelne. Nadalje se namenjava za štiri mesece organizirati pobiranje prostovoljnih prispevkov delodajcev in delavcev. Prvi bi prispevali po 4 Din, drugi pa po 2 Din na mesec od vsake meze. Pobiranje bi se pričelo sredji decembra. Potrebne naslove bo dal OUZD. Razne strokovne organizacije so izjavile, da bodo to akcijo podprt, ter je pričakovati, da bo imela začlenjeni uspeh. Dne 5. ali 6. januarja bo prirejena v vseh prostorijah Sokolskega doma na Taboru dobrodelna akademija. Razen tega bo skušalo socialno-politični urad pritegniti k pomožni akciji razna podpora društva. Vse to pa seveda ne bo zadostovalo za velike zahteve, ki jih postavlja sedanja gospodarska kriza. Zato se je socialno-politični odsek obrnil s predlogom na občinski svet, naj kakor tudi letos votira primerno veslo, da podpre delo pomožne akcije. Odsek je predlagal, naj se votira 200.000 do 300.000 Din, finančni odsek pa je po posvetovanju sklenil naj se dovoli 200.000 Din, in sicer polovica iz proračunske rezerve, polovica pa iz tekodišnjih izdatkov.

V debati je občinski svetnik Dragotin Kosem poudarjal, da je občina že z doseganjem delom dokazala pravo razumevanje za potrebe brezposelnih in tudi predlog finančnega odseka dokazuje, da je v ljubljanskem upravi že davno prevladalo stališče, da skrb za brezposelne spada v okvir komunalnega dela. Brezposelnost je nesreča, ki je zadela mnoge somšečane, ki so v veliki stiski in potrebi in je občina poklicana da se zanje briga. Vse skupaj pa je se-

na teden, bi občina potrebovala za teden dan 120.000 Din, za mesec dan pa pol milijona dinarjev. Zato je ta sistem nemogoč glede na majhno vsoto, ki se votira. Kljub vsemu razmišljaju se je pokazalo, da more biti mestna občina pomočnika samo v skrajni sili. Drugačen sistem daje žal ni mogoč. Zupan je končno naprosil občinske svetnike, naj informirajo mestanstvo, kakšen je položaj, da mestna občina ne podpira lehunjarjenja, temveč samo rebine, ki so v skrajni sili. Alpelir je tudi na privatno dobrodelnost, da bi čim bolj uspela započeta pomočna akcija.

Obč. svetnik Urbas je prosil župana za pojasnilo, kaj je z nedavno vestjo nekega lista, da se bo gradila avtomobilска cesta na Rožnik.

Zupan dr. Puc je odvrnil, da je bila ta vest samo zafračka. Taka avtomobilска cesta z nekakim velikim viaduktom bi vlejala 12 do 14 milijonov dinarjev in če bi bil tudi ta denar na razpolago, bi ne bila najbolj učinkna potreba, da se zgradi taka cesta za 5 ali 6 lastnikov lukšunih avtomobilov.

Nato je bil predlog finančnega odseka sprejet soglasno.

TRIGLAVSKE STRMINE

pri slovenski visokogorski film o
mogočni triglavski Severni steniSkrajno nevarno, a vedno veselo življenje naših najboljših plezalcev in planincev. — Veleturist»
Danilo.

Premiera v petek 9. t. m. ob 9. uri zvečer

KINO DVOR

Od sobote dalje redne predstave ob 4., 7., in 9. uri zvečer.

Za revno deco

Skofja Loka, 6. decembra.

Z nekaj let imajo Škofjeloške Kočašice prelepno navado, da obdarujejo na državnini praznik najrevnejšo deco Škofjeloškega okoliša s perlom, obliko, obutvijo, pecivom in šolskimi potrebnimi. Tak praznik, ki je šel klub svoji pomembnosti mimo naše javnosti skoro neopazen, je bil tudi letos v drugem nadstropju nove šolske zgradbe, takoj po šolskem slavju. Okoli dobrotnih dan KJS se je zgnetlo 55 mladih, utripajihih srcev, ki so pričakovala obdaritve. In ne zmanj. Po poučnih in vzpodbudnih besedah predsednice kola s. Alojzije Šinkove so romali darovi s poinih miz v nahrbniku, čekarje, torbice in kakopak tudi v ustah! Otroci loških sol so prejeli iz rok kočašic za dobrini 7000 Din darov, kar bo vsak rad pripoznal, da za današnje čase ni malenkost.

Gospod in gospodine pri Kolu so zbirale, pripravljale in nakupovalne kot željele, da je bilo do 1. decembra na vse strani prav ugodeno in rešeno. Seveda se je domači upravitelj šole g. Jakob Rojic plemenitom darovalkam najprisrješnje zahvalil. Pa tudi iz mladih rast so bile izgovorjene vročne besede hvaležnosti. V času splošne sebinstnosti so dale kočašice krasen zgled, kako naj se gradi na polju dobrodelnosti — in to zasluži vse priznanje.

Gol človek na ulici

Škofja Loka, 6. decembra

Neznan odtek je prišel v soboto, kmalu po dvanajstti uru v Škofjo Loko dovolj čedno oblečen in simpatičen mladenič, katerega vedenje pa je bilo več ko čudino. Fant je begal iz ene ulice v drugo, momčil nekaj nerazumljive predse in se oziral popolnoma apatično okoli sebe. Na neavadnem šetalcu so takoj postali pozorni naši varnostni organi in tuječi je moral na orodniško postajo. Tam so ugotovili, da nato opravila, z umobolnim mladeničem. Iz njegovih dokumentov so razbrali, da je pristojen baje v občino St. Ilj pri Mariboru in da je 26 let star. Fant je nato eden orožnikov spremil proti železniški postaji, da ga opravi domov. Pa ni šlo. Se preden je bil orožnik v mestu, se je vrnil v Škofjo Loko tudi umobolni mladenič, ki ga je pod noč mestni stražnik zaprl v občinski zapor.

V nedeljo zjutraj se je zatekel fant v župno cerkev, kjer je s svojo izredno goregorijotivno vzbujal občo pozornost vernikov, da ga je slednji cerkvenik izgнал iz cerkve. Prišel je do najbolj mučne zadeve. Ljudje na St. Jakobskem trgu se niti niso prav zavedli, kako in kdaj — že je odvrgel tuje vso obliko kar sebe in stal na trgu nekaj trenutkov popolnoma gol. Nekateri moški so reverežno hitro oblike in moral je zopet na stražnico, kjer je venomer molil. V ponedeljek zjutraj je spremil mestni delavec versko umobolnega v Ljubljano, da ga odtod spravijo dalje proti domu. Med potjo je imel delavec z mladeničem dovolj sitnosti. Nekajkrat je poskušal fant vrči obliko raz sebe, kar pa so seveda preprečili.

Danes ob 1/2 popoldne in jutri ob 11. uri dopoldne.

v Elitnem kinu Matici

ZKD - UFA kulturni zvočni filmi

o pelikanih, žerjavih, ibiših, nevidnih obiskih itd. Poleg tega najnovješji UFA tečnik in Mickey Školigra!

Premalo zanimanja za Poljsko

Občni zbor Društva prijateljev poljskega naroda

Ljubljana, 7. decembra

V prostorih Slovenske matice se je sноči vršil občni zbor »Društvo prijateljev poljskega naroda«. Obisk sicer ni bil preveč številjen, zborovanje samo pa je bilo najvidnejši odmet društvenega delovanja.

Predsednik dr. Mole je po uvodnih besedah podal svoje in tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je društvo delovalo predvsem glede sprejemanja gostov iz Poljske, dalje pa je priredilo več predavanj o Poljski ter tečaj poljske. Društvo je lahni organiziralo izlet na Poljsko, ki se ga je udeležilo 18 Slovencev in je sijočo uspel.

Odbor je kmalu nato gostoljubno sprejel poljske novinarje, ki so jima bili društveni člani vedno na razpolago. Med počitnicami je prispevala v Ljubljano ekskurzija poljskih dijakinj, ki so bile načenjene v Martinščico, ker pa je tam razsajala načeljiva bolezni, so dijakinje ostale v Ljubljani ter jim je društvo prekrbelo brezplačno prenočišče in cenejo hranu. Največji dogodek v življenju društvenega delovanja je bil letos obisk poljskega poslanika na našem dvoru in Šwarzburg-Güntherja, konzulu dr. Lazackemu, banu dr. Marušču in županu dr. Pucu, ki so že ponovno podprli društvene težnje in mu z velikim razumevanjem pomagali zlasti v denarnem pogledu.

Po poročilu blagajnika dr. Debevec je bil izrečen staremu odboru absolutori. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni: predsednik prof. dr. Mole, tajnik inž. Skrjavaj. Na tečaju se bo mogel vsekodnevno seznaniti z zanimivostmi Poljske, ki je našim ljudem večinoma prav malo znana. Posrečevalce se je na koncu iskreno zahvalil poslaniku Šwarzburg-Güntherju, konzulu dr. Lazackemu, banu dr. Marušču in županu dr. Pucu, ki so že ponovno podprli društvene težnje in mu z velikim razumevanjem pomagali zlasti v denarnem pogledu.

Zborovalci so soglasno sklenili, da se posljejo pozdravni brojčki poljskemu poslaniku v Beogradu in konzulu v Zagrebu. Pri slučajnostih se je sklenilo, da bo še naprej ostala letna članarina 10 Din.

Skušnje so se začele. Harvey se je moral res lotiti vsakih priprav. Pa je bila naposlед le zadovoljna. Rekla je, da je doživelja že dosti hujšega. »Vse to ni nič, je dejala, »pred leti nisem tako dobro opravila. Takrat smo izdelovali film, ki se je odigraval na Kapverdskih otokih. Morala sem odigrati prizor, kjer skočim na glavo z ladje v morje in odplovam proti kopnini. Vse je bilo že pripravljeno. Skočila sem tistih osem metrov v globino in plavala proti obali. To sem znala. Drugi dan sem to povедala nekemu londonskemu prijatelju, ki me je obiskal. Prestršno je sklenil roke in dejal: »Kako ste to mogli, ko je vendar tako nevarno zaradi morskih volkov!«

Kar mrvajinci so me sprekli. Režiser je pošteno ozmerjal domačega vodnika, ki ga na nevarnost niso opozorili... Skušnje za film »Quick« so se nadaljevale. Siodmak je dejal: »Zdaj pa pride glavno. Močvirška kopel. V velikih posodah so privlekli v atelje močvirsko blato. Lilian je morela zlesti vanj. Morala se je potopiti vanj. Enkrat, dvakrat. Tretjič je se pa kar uprla: »Zdaj pa naj bo skušen dovolj...«

In vendar se je moral v tem blatu še trikrat kopati. Prvič za nemško, drugič za francosko in tretjič za angleško verzijo »Quickac.«

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 7. decembra, katoličani: Ambrož, Veselin; pravoslavni, 24. novembra.

Jutri: Četrtek, 8. decembra, katoličani: Brezmadežno sp. M. D., Rodana;; pravoslavni, 25. novembra.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Alpska simfonija.

Kino Ideal: Ljubezen o polnoči.

Kino Dvor: Srebrni oreł.

ZKD: »Čudeži v jezerih ob 14.30 v kinu Matici.

Sokolsko društvo Ljubljana IV: Miklavž večer za odrasle ob 20. pri Jelačinu na Dolenski cesti.

Podružnica SVD: Predavanje dvor. svet. g. Ustria ob 19. v predavalnici mineraloskega instituta na univerzi.

Sokol Ljubljana-Siška: Slavnostna akademija ob 20. v Sokolskem domu.

XI. elitični medicinski ples ob 21. v vseh prostorij Uniona.

Društvo »Tabor«: Prijateljski večer ob 20. pri Levu.

PRIREDITVE NA PRAZNKI

Kino Matica: Quick.

Kino Ideal: Ljubezen o polnoči.

Kino Dvor: Srebrni oreł.

ZKD: »Čudeži v jezerih ob 11. dop. v kinu Matici.

Sokol Ljubljana-Siška: Slavnostni občni zbor ob 10. v Sokolskem domu.

TKD Atene: SK Čakovec, prvenstvena tekma ob 10. dop. na igrišču Atene.

DEŽURNE LEKARNE

Danés: Bahovec, Kongresni trg 12; Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Ljubljana VII, Celovška cesta 34.

Jutri: Sušnik, Marijan trg 5 in Kuralt, Gosposv

Šiškarji so bili pravi tiči

Kaj priovede starosta Ivan Zakotnik o ustanovitvi šišenskega Sokola

Ljubljana, 7. decembra.
Ko govorimo o pomembnem jubileju, ki ga proslavlja te dni Šiška in z njim Ljubljana, nam ni treba iskati velikih besed. Tako je tudi povsem skromno govoril o pomembnem delu pristni Šiškar in pravi korenjak g. Ivan Zakotnik, kateremu se moramo prav za prav zahvaliti, da imamo v Šiški tako mogočno nacionalno trdnjavco, ki so jo začeli graditi pred 30 leti.

G. Zakotnik je delaven mož in moraš izeti posebno srečo, da ga ujamem za nekaj minut, zato je bil razgovor kratek. Moral se je odtrgati s seje, kajti novinarju pač ne more nihče uititi in mu ne pomaga pred njim pet sej na dan.

Radoveden sem, kako je bilo v Šiški pred 30 leti. Kako ste ustanovili s šišensko Sokolo in če ste zadovoljni z delom ter uspehom. Kar srečen sem lahko, da govorim o šišenskem Sokolu s starostjo, ki je vodil to društvo vseh 30 let!

Slo je vse precej gladko. Bili smo člani Ljubljanskega Sokola in delali smo v šišenski čitalnici, ki je, kot veste, 60 let stara. Čitalnica je vzgojila precej ljudi v narodnem duhu, mi pa nismo bili s tem zadovoljni. Hoteli smo se poglobili to delo ter pridobiti za našo stvar čim več pri-padnikov. Pobuda, da bi ustanovili Sokola, je bila Fr. Drenikova. Prava moža sta pa bila tudi Jos. Vodnik, sorodnik pesnika Vodnika, Tone Knez in drugi stebri naše čitalnice in nacionalnega življenja v Šiški. Drenik je osnoval priznajljiv odbor in septembra 1. 1902 smo že imeli ustanovni občni zbor novega društva v svoji telovadnic. Jos. Vodnik nam je namreč odstopil precej prostorno skladisč za minimalno najemnino, ki smo ga preuredili v telovadnico. Na ustanovnem občnem zboru nas je bilo seveda malo, ker so se ljudje tedaj bali... Tako očito so upali le redki kazati narodno zavest.

Bila je pa sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

Res, sleve se nam niso pridružile in je seveda šlo tudi brez njih. Tako smo začeli delati, uvedli smo telovadbo in kmalu smo se okreplili v vseh pogledih. Pridobili smo več ustanovnikov, zlasti sta nas vedno podpirala Drenik in Knez, in naš ustanovnik je bil tudi škof Strossmayer;

Pred otvoritvijo umetnostne razstave

Decembrski umetniški dnevi in druge prireditve društva »Krka«

Ljubljana, 7. decembra.
Da podpre likovne umetnike, se je društvo »Krka« odločilo, da priredi v okviru tkv. »Decembrskih umetniških dnevov« umetnostno razstavo slovenske pokrajine in človeka. Razstava naj bi pokazala živo sliko naše likovne tvornosti, obenem pa naj bi nudila občinstvu priliko nakupa za Božič.

Odziv na vabilo likovnim umetnikom je bil še precej velik. Razstave se udeleži večna povabljenih umetnikov s svojimi najnovejšimi deli. Doslej so poslali svoja dela Ivan Vavpotič, Saša Šantel, Tone Krajišnik, Antica Zupanec, Elza Piščanec, Anton G. Kos, Albert Sirk, Bruno Vavpotič, France Gorše, Elko Justin, Hinko Smrekar in Božidar Jakac. Ostali še pošljajo.

Slavnostna otvoritev se bo vršila v Jakičevem paviljonu v nedeljo 11. t. m. ob 11. uri dopoldne. Razstavo bo otvoril v imenu društva »Krka« predsednik g. Rostan.

V torek 13. t. m. ob 8. zvečer priredi društvo »Krka« v dvorani Delavske zbornice literarni večer poezije. Ta večer je bil prvotno določen na 9. t. m. zaradi nepričakovanih ovir pa je društvo moralno preložiti večer na 13. t. m.

Večer poezije bo večer mladih. Nastopili bodo z recitacijami svojih izbranih pesmi pesniki: Miran Jarc, Edvard Kocbek, Štefko Kosovel (v recitaciji člana drame), Jože Pogačnik, Anton Podbešek, Anton Vodnik, Tone Šelškar in Božo Vodnišek. Poemijo bodo zastopali tedaj njeni najmlajši glasniki.

Literarni večer proze se bo vršil v sredo 21. t. m. v dvorani Delavske zbornice. Ker je prihodnje dni napovedana celo vrsta prireditv in so vse boljše dvorane oddane, se bo glasbeni večer, katerega organizator je prof. M. L. Škerjanec, vršil šele po Novem letu ob 7. do 14. januarja.

Poleg teh izrednih prireditv priredi društvo »Krka« na zahtevo članstva drevi ob pol 9. pri Miklušu Miklavžev večer za odrasle. Darila se sprejemajo danes po-poldne v veliki kletni dvorani pri Miklušu ob 3. do 7. Večer bo s svojim pestrim spominom nekaj posebnega.

V petek 16. t. m. se bo vršil redni družabni sestanek s predavanjem s skoptič-

hranimo še nekaj njegovih pisem. Na njegov pogreb v Djakovo sva šla dva v sokolskem kroju. Bila sva edina Sokola na pogreb.

— Kako ste pa prišli v stik s Strossmayerjem?

— Tedaj je bilo v tem pogledu vse drugače kot zdaj, nacionalisti smo se vsi poznali in vsi smo bili složni ter smo lahko našli pot drug do drugega. Razumljivo je, da smo bili že tedaj prepricani Jugoslovenci ter da smo bili v stikih z brati Srbi. No, kaj bi še povedal? Samo ob sebi je razumljivo, da smo društvo ustanovili zato, da bi delalo, zaradi tega tudi ni treba morda pripovedovati na dolgo in široko, kaj smo delali. Udeležili smo se vseh nacionalnih manifestacij, kar tedaj ni bilo tako enostavno, ker so nas smatrali za protidržavni element. Prav tako smo se seveda udeležili vseh sokolskih zletov. Na naše prireditve so ljudje radi prihajali. Bili smo dovolj lojalni, da smo pridobili ljudi, kar ni bilo tako lahko, ker smo veljali za nekakšne revolucionarce v Antikriste. Toda pozneje se nas ljudje niso več balli, ko so sprevideli, da nismo razbojniki in da naše društvo ni nekakšna organizacija »črne roke«. Delali smo tudi dobro propagando za sokolstvo z izleti v bližnje kraje. Kar po sto se nas je odpeljalo na Vrhniko, Borovnico ali kam drugam. Pomagali smo ustanavljati okoliška sokolska društva, tako v St. Vidu, Medvodah, na Ježici in drugod. Dotlej je pa naše društvo združevalo Sokole iz bližnje in daljne okolice.

— Vem, da ste skromni in da nočete mnogo govoriti o velikem delu šišenskega Sokola, vem pa tudi, da ste lahko zadovoljni, kar imate dom, na katerega je društvo pač lahko ponosno, in krepko četveročlanov, pred vami je lepa bodočnost.

— Članov bi bilo nekoliko več, toda zdaj mnogi težko plačujejo članarinu. Včasih je bilo drugače, ko si šlo toliko za članarinou, nego je bilo glavno udejstvovanje v sokolskih vrstah. Morda bi bilo še celo bolje, da bi bilo še nekoliko manj članov, a da bi bili vsi res zavedni in požrtvovalni — pravi Sokoli.

— Mislite, da mladina zdaj ni vsa dovolj prekinjena s sokolskim ognjem?

— Zdaj je res vse nekoliko drugače. Ko smo bili mi mladi, je bilo pač treba precej več požrtvovalnosti in poguma, če si bili Sokol, zato so bili člani res zavedni in značajni, dočim se zdaj lahko primeri, da ta ali oni išče nekakšne zaščite v sokolskih vrstah, da se včlani le zaradi koristlosti. Na drugi strani je pa zopet dobro, da je omogočen tako širok razmah sokolstva, ker bodo na ta način ljudje spoznali bolje sokolsko idejo ter sprevideli, da sokolstvo ni nič tako strašnega kot so jih ga slikali. Pred vojno so nas smatrali za protidržavne, po vojni pa za brezverce. Toda prosim vas, zakaj bi se Sokol pečal z vero, ko ima toliko drugih nalog, kajih vse težko zmaguje! Prepričam sem, da bodo na nas nasproti tem manj sovražili, čim bolj nas bodo poznali.

Drugač pa ne moremo pripomniti: Cestitamo vričim, možatim šišenskim Sokolom k jubileju uspehov in zglednemu plodenosnemu delu!

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

— Res, sreča, kajne, da so se novega društva oprijeli le znatljivi?

**Najlepše in najcenejše božično darilo
bo prekrašani roman**

„Prokletstvo ljubezni“

ki izide v ponatisu v dveh debelih knjigah in mu bo cena samo Din 30.—.

Naročila sprejema uprava „Slovenskega Naroda“.

Dnevne vesti

Ravnatelj F. Punčuh umrl. V ponedeljek zjutraj je zadel kap v Vipavi ravnatelja Kmete posojilnice, upokojenega šolskega upravitelja g. Franja Punčuhu. Pokojni je bil med nami splošno znan. Vipavski posojilnik je dvignil s svojo živilostjo in izredno sposobnostjo na tako višino, da je še zdaj eden najsolidnejših in največjih slovenskih donarnih zavodov na Primorskem. Kot zavednega Slovence so ga 1915 internirali, pozneje je pa moral k vojakom in si je nakopal boleznen. Mnogo je pokojni pisal v »Slovenski Narod«. Po vojni bi se bil red preseil v Jugoslavijo, kjer živi pet njegovih otrok, pa ga je skrb za slovensko narodno gospodarstvo na Primorskem zadržala tam. Z njegovo smrtnjo je zadel naše primorske rojake zelo bud udelec. Vzorno delovnega in zavednega moža polže k večnemu počitku jutri na vippaskem pokopališču. Bodti mu lahka zemlja, ki jo je tako vroče ljublj, težko prizadetim svojemu pa naše istreni sožanje!

Notarske vesti. Notar na razpoloženju France Rant preneha poslovati 11. t. m. in prične poslovati kot novo postavljeni notar v Metliki 12. t. m. Notar na razpoloženju v Ormožu Lavoslav Sevnik pa preneha poslovati 14. t. m. v Ptuju in prične 15. t. m. poslovati istotam kot novo postavljeni notar.

Iz odvetniške službe. V imenik advokatske komore v Ljubljani s sedežem na Višniki je bil vpisan Marijan Marolt.

Razpust društva. Ker nimajo pogovor za pravni obetaj, so bila razpuščena sledenca društva: Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Cerknica, Katoliško izobraževalno društvo Sv. Peter na Medvedjem selu, Katoliško pravosvetno društvo Dragomar vas — Mihovci, Godbeno društvo pri Mali Nedelji, Godbeni klub v Brežicah, Kolesarski klub Logatec. Podružnica krščanske šole v Gornjem Logatcu, Podružnica za gojitev tretznosti v Dolnjem Logatcu, Podružnica Saveza privavnih nameščencev v Logatcu, Katoliško slovensko pravosvetno društvo v župniji Suhih. Podružnica čebelarskega društva za Slovenijo pri Sv. Urbanu nad Ptujem. Podružnica Rakek osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju v Ljubljani in Krekova družina Sv. Miklavž pri Ormožu. Odlok glede razpusta Gospodarskega bralnega društva pri Sv. Urbanu nad Ptujem je pa razveljavljen.

Občinstvo kamniškega sreza opozarjam, da bo jutri ob 9. v Domžalah vazen sestanek obrtnikov, ki se bodo na njem obravnavala važna obrtniška vprašanja. Sestanka se udeleže obrtniki vsega kamniškega sreza.

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730

Buck Jones
v senzacijonalni pustolovščini

Srebrni orel

Predstave danes ob 4., 1/2 in 9. uri zvečer, jutri na praznik ob 3., 1/2, 6. 1/2 in 9. uri zvečer

Novo postajališče. Jutri bo izredeno javnemu prometu na progi Zagreb-Sušak med postajama Zdenčina in Jastrebarsko novo postajališče Desinac. Potniški in mешani vlaki se bodo ustavljali na novem postajališču samo toliko, da bodo lahko potniki izstopali in vstopali.

Ži «Službenega lista». Službeni list kr. banke uprave dravske banovine št. 97 z dne 7. decembra priobčuje pravilnik o zdravilih in zdravilih specijalitetah, popravek v uredbi o ocenjanju sodnikov rednih sodišč in šerijskih sodnikov, telefonski promet z inozemstvom in razne objave iz »Službenih Novin«.

Naležljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. novembra je bilo v dravski banovini 52 primerov tifuznih bolezni, 50 grize (smrtni 1), 86 škrlatinke, 15 ošpic, 316 davice (smrtnih 6), 100 dušljivega kašala, 35 šena, 25 otpravljenja tujnic, 3 krčevite odrevnosti ter po 1 vrančenega prisada, otročične vročice in naležljivega vnetja možganov.

Za ubogo Jeričeve družino. Martin Rozman, Semiramis, Leyzin, Švica je postal za trojčke v družini Jeričevi v Trebnjem, Din 43.71. darovali so: Martin Rozman 2. Maroč Roza 1. Tauss Neli 1. fr.

Ugotovitev. Včeraj smo priboljšali daljši dopis iz Domžal, ki pa navede v njem niso točne, kakor smo se naknadno informirali. Natakar Berl je v zadevi goistilniške koncesije samo posredoval, ni pa zakrilil nič nepoštenega.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in nestanovitno vreme s padavinami. Včeraj je bilo po vseh krajih naštev deževno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Skoplju 18, v Beogradu in Sarajevu 10, v Mariboru in Zagrebu 8, v Ljubljani 7 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,1, temperatura je znašala 2 stopinj.

Samomor. V Zagrebu se je obesila hišnica Jelena Jamšek. Bila je brez službe in zadnje čase ni mogla plačati niti na jemnine. Gospodar ji je odpovedal stanovanje in dobila je odlok o delodajici. To jo je pognoalo v smrť.

Strahovita nesreča pri prevozu česa. Blizu vasi Bune v Hercegovini se je pripetila v ponedeljek popoldne strahovita nesreča, ki je zabetvala 11 človeških žrtv. Kmetje so hoteli čez Neretvo, ki je zadnje leto močno narasla. V čoln je sedlo 10 kmnot, poleg njih pa lastniki čolna Nikolaj Blaževič. Sredi reke je pa zajel čoln vrtinec, da se je nagnil in prevrnil. Rešil se je samo kmet Mate Rožič, drugi so pa utonili.

Iz Ljubljane

Iz Slovo divizionarja generala Ilia. Včeraj popoldne so se zbrali na Taboru savezni načelnik br. Miroslav Ambrožič, župni starosta br. J. Pipenbacher z župnim tajnikom in načelnikom ter vse staroste in načelniki ljubljanskih sokolskih društev, da se skupno poslove od odhajajočega divizionarja generala B. Ilia, sokolsku izredno naklonjenega vojaškega dostojanstvenika. Divizionar je prišel v spremstvu polkovnika Ljube Novakovića in pri vhodu ga je pozdravil domaćin starosta inž. Lado Bevc Slovo je bilo zelo prisrčno in pokazalo, kako tesne vezi so vezale generala Ilia na naše sokolstvo. Drevi ob 20. pa predreje očirji ljubljanske garnizije v restavraciji Zvezde priljubljenemu divizionarju poslovilni.

Iz Uspeh nabiralne akcije. Že v ponedeljek smo poročali, da je bil uspeh nabiralne akcije za brezposelne, ki jo je organiziral socialno-politični urad mestne občine pod vodstvom primarija dr. Rusa in sodelovanjem ravnatelja g. Čiuze, prav zadowljiv. Včeraj so napravili zaključni obračun in ugotovili, da so mestni delavci nabrali 51.500 Din. kar je pak dokaz, da socialni čut in ljubezen do bližnjega med ljubljanskim prebivalstvom se nista zamrla. Poleg tega sta prinesla na magistrat dva dobrotnika v ta namen se 1300 Din. Končni uspeh nabiralne akcije bo pa znan šele potem, ko bodo vposlane položnice, ki so jih mestni delavci pustili premožnejšim poedincem.

Iz Dela na prostem. Marijin trg, ki je bil tako dolgo blaten ob tromostju, kjer ni tlakovani, so vendar posuli s peskom. Tako kmalu tega trga najbrž še ne bodo regulirali, zato je pa treba, da ga vzdržujejo primerno živahnemu prometu in kot se spodobi za mestne trge. — Park ob trnovskem mostu je že narejen in dopolnjuje harmonično lepoto mostu in okolico. Zasadili so okrasno grmitje v park pokriva gosta ruša, tudi obrezje, ki se spušča od parka v Gradaščico, je lepo zeleno, med parkom in strugo pa drže k vodi lepe kamnitne stopnice, da je preskrbljeno tudi za perlice. Škoda le, da so tako idilični kotički zelo redki.

Iz Izredno lepi kulturni filmi so od danes na sporedu ZKD v Elitnem kinu Matici. Kažejo nam krasne prizore iz življenja živali, zlasti o ljubezni in družinski zvestobi, pa tudi prenenetljivo podobnost nekaterih živali in ljudi, ki je sicer ne opazimo. Nekaj posebnega je film, ki nam kaže nevidne oblake, valovanje toplega zraka, ki ga seveda ne vidimo, je pa zelo zanimivo in igra v človeškem življenju važno vlogo. Prekrasni so prizori z eksperimentom dr. Henrika Schulza v močvirnatu usteje Dunava v Rumuniji. Sploh so ti kulturni filmi res to, kar morajo biti takj filmi namreč izredno pončni in zanimivi. Takih filmov v Ljubljani se nismo videli.

Iz 31 jetnikov začasno izpuščenih. Zaradi splošne štednje je uprava ljubljanske jetniške začasno izpuščila 31 jetnikov, ki so dobili kazenski dopust do 1. aprila. Večinoma pa bili izpuščeni taki kazenci, ki so bili obsojeni samo zaradi pretegov, pobjej in manjih tativ. Vložili, tedajga kalibra so ostali v zaporih, tako da se prebivalstvu ni treba vsemernjati.

Iz Opazujemo na češkoslovaško-jugoslovansko prireditve, »Boledna Nemocovac«, ki se vrši v petek, 9. t. m. od 16.—17. v vratni sobani restavracije Zvenda. Na programu so predavanja o Nemcovih in recitacije iz njihovih del. Vstop prost in vsakomur dovoljen. Prostovoljni prispevki za knjižnico Splošnega ženskega društva dobrodošla. Vas prireditve se vrši v slovenskem jeziku.

Iz Akademski klub gradbenikov. Na Včerj rednem občnem zboru 26. novembra je bil izvoljen sledeni odbor: Častni predsednik: g. univ. prof. inž. Foerster Jaroslav; predsednik: Lapajne Svetko; podpredsednik: Peterman Pepl.; tajnik: L. Karšan Hugo; tajnik II.: Kraigher Berta; blagajnik: Pogačnik Boris; knjižnica: Avanzo Stanislav; odbornik: Račič Milivoj; delegata v ADJT: Turnšek Viktor in Kunc Marjan; revizorja: doc. dr. inž. Tomir Nagode in Prezelj Marjan.

Iz Poroka. Danes ob 8. uri popoldne se poročita v župni cerkvi Sv. Petra gđe Ika Kavčič, knjigovodkinja zavarovalnice Royal Exchange Assurance in g. Franc Jug, uradnik pivovarne Union-Cestitamo!

Iz Krašen film »Ljubezen o polnoči v zveznem kinu Ideal. Kino Ideal predava te dan izredno lep film »Ljubezen o polnoči z znamenito češko-slovensko lepotico Danielo Parolo in znamenim nemškim karakterjem igralcem Štefotom v glavnih vlogah. Film »Ljubezen o polnoči je delo visoke umetniške vrednosti, izdelano z veliko razkošjem in tako po globoki, v duhu negotovih in pretresljivi vsebin, ka-

kor tudi po igralcih, ki nastopajo v njem res prvočasni umotvor, ki bo navdušil slikehernega še tako rasvajalnega igralca. Umetnje so scene razkošnega baleta, na vrstma je muzika in Alengor znamenega komponista Osschnerja. Pred sporedom vidimo še najnovejši Foxov svočni tednik in krasen Ulus film iz področja življenja, »Ljubezen« vas gledajo. Na novi svočni aparaturi, ki je bila pred kratkim montirana v kinu Ideal je predvajanje sedaj popolnoma brezhibno, brez vsakih povzroč, tako, da nudi posebni predstav v kinu Ideal.

Iz Tečaj poljskega jezika. Društvo Prijateljev Poljske sprejema že do 15. t. m. prijave za učenje poljskega jezika. Ustrezne ali pismene prijave je nasloviti na prof. dr. Mole, licej.

Iz Miklavžev večer Sokolskega društva Ljubljana IV. je danes ob 20. pri dr. Jelačinu na Dolonjski cesti. Po odhodu Miklavža bo prostota zabava. Vstopnine nil. Pridite!

Iz Jugoslovenski ženski savez poziva članice ženskih društev, da pridejo k predavanju o Boženi Nemčovi, ki ga priredeši Sloško žensko društvo v petek popoldne v Zvezdici.

Iz JNAD Jadran vladno vabi v časino, ki bo jutri v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Igra »Ronny jazz. Zacetek točno ob 8. ur. Odrob. 664-n.

Iz izbrani družabni pleš: tečaj v Kazini drevi odpade — prihodnji zopet v sredo 14. t. m.

(Dečji dom kraljice Marije) bo v sredo 14. t. m. ob 20. Dr. B. Dragič bo govoril o zaboladotih otrok in mladine.

Iz Danes sadnju »Alpska simfonija«. Prijatelji belega sporta, smučarji, sankčarji in vsi, ki ljubijo krasoto zimske narave, imajo danes zadnjo priliko ogledati si prekrasno filmsko delo »Alpska simfonija«. Prekrasni posnetki, sportne senzacije in lepa, deloma zelo napeta vsebina odlikuje ta film. V glavnih vlogah Grell Theimer in Werner Füllerer. Jutri bo premiera Utinega velefilma »Quick« z Liliano Harvey in Hanson Alberson v glavnih vlogah. Film, ki je izdelan z vsem razkošjem, je zanimiv tudi zato, ker nastopata v njem prvji nežni Harvey kot partnerica stasičega v vedno zmagovalnega Albersona, dva štoto nasprotne na postavah in značajih.

Iz Latkovne gledališča ekota I. na Taboru vprzori v četrtek 8. t. m. izvirno narodno igro v osemih slikah »Martin Krpan, po istomeni pripovedki Frana Levstika. Za lutkovno sceno jo je priredil g. Jaka Špicar. Odveč je povedati, kaj je ta pripovedka pomnila za polpreteklo dobo, saj je starejšim še v dobrimi spominu. Ne tako pa novemu rodu, ki prihaja z »preprojen, ves nov. Po daljšem presledku igra Krpanova vloga zopet g. Lojze Počivnik, ki obenem vodi kot dolgoletni glavni režiser tudi režijo igre. Kdo ga je slišal pred leti, bo znal ceniti njegovo pristno notranjščino podana igro. Med odmori bo razvedril deco še Ajaks-band. Zafetek ob 16. ur.

Iz V mestni klavirski ljubljanski se bo v soboto 10. t. m. ob 15. ur. pop. prodajalo na prosti stojinci prasičje meso po znatno znižani ceni.

Foto-sport zadovolji vsakogar s katero, kupljeno pri Fr. P. Zajec, optiski: Ljubljana. Stari trg 9. Cenik optiska.

Iz Dunajsko pranje, svetlostikanje: Simone, Koledovska ulica 8.

Iz Najmoderneči brivški in dameški salon v palaci Grafike se priporoča. 106-T

Iz Peščarsko društvo Grafika v Ljubljani priredi dan 21. t. m. koncert v dvorani Filharmonične družbe, na kar opozarjamо cenjeno občinstvo.

Iz Trebnjega

Ustanovitev podobrora županske svezze. Županska zveza v Ljubljani sklicuje dne 12. t. m. ob 10. ur. dopoldne v občinski posvetovalnicu v Novem mestu sestanek županov sreza Novo mesto. Na sestanku so vabilni tudi občinski odborniki in občinski svetlosti. O proračunu za letos 1933 bo poročal banovinski tajnik g. Gorkič, nakar se bo vršila ustanovitev podobrora županske zveze za srez Novo mesto. Pri slavnostih bo razgovor o važnih gospodarskih vprašanjih sreza Novo mesto, o katerih bo poročal banovinski svetnik g. Josip Zupančič iz Trebnjega.

Iz Knjigovodne družbe. Vse člane vodnikove družbe obveščamo, da so prišle letošnje knjige, ki se naj dvignejo v občinskih pisarni. Pri prevzemu knjig je treba plačati 1 Din po poštini; prosimo pa tudi, da člani istočasno obnovite naročino za prihodnje leto in s tem olajšajo delo poverjenj. Vodnikova družba v Trebnjem ima že lepo število 48 članov in poziva še vse one, ki jim je lepa knjiga res pri arci, da se prijavijo kot člani. Članarina znaša letno Din 20, za kar prejmete štiri lepe, poučne in zabavne knjige, katerih vsaka je vredna najmanj Din 20. Naše geslo bodi: v vsako hišo knjige Vodnikove družbe!

Iz Novega mesta

Trgovina s čevljji »Herkulest« se z novim letom ne preseli v Skopje, kot smo poročali predvčerjanim, temveč ostane še nadalje v Novem mestu.

Osebna vest. Kapiteljski vikar g. Fr. Kek, ki je bil pred nedavnim časom razrešen službe veroučitelja na tukajšnji realni gimnaziji, je z odlokom ministristva pravne ponovno imenovan na prejšnje mesto. Gimnazija bo imela zopet dva veroučitelja kot prej, gg. prof. dr. Cirila Aknana in vikarja Franca Keka. Se za risanje in petje je bilo potrebovali učni moči.

<p

Koliko tehta pika na i

Učenjaki so jo stehtali in pravijo, da tehta 0.00013 miligramov

Težko se človek zamisli v svet najmanjših bitij. Za našimi merili, kakor je milimeter, gram ali stopnja topote, tu ne opravimo nič. Naravoslovjem je že tisočinka teh enot velika mera, kajti pravo nehanje prirode se dogaja v dimenzijah, ki leže za mejo mojih, kar vidimo skozi drobnogled. In vendar lahko vidimo s prostim očesom marsikaj iz kraljestva najmanjših bitij in stvari. Že v starem veku so znali pripravljati zlato v zelo tankih luskinah, ki so jih rabilni za počlačevanje usnjenej izdelkov. Te luskinice so tako tenke, da dobimo en milimeter debelo plast šele, če jih položimo 7000 do 9000 drugo na drugo. Toda moderni elektrotehniki se je posrečilo izdelati še neprimereno tanjšo luskinico, debelo samo eno milijontino milimetra. Skozi take luskinice se vidi kakor skozi motno steklo. Skozi zlate luskinice vidimo predmete v rumenkasti barvi, skozi srebrne v svetlosti, skozi medeninaste v temnomodri, skozi jeklene pa v svetlo zeleni. V mavričnih barvah lesketajoči se mehurček je pa še mnogo tanjši. In vendar je stavljen na krajih, ki so vijoličaste barve, iz 36 do 38 čudovito tankih mrenic. Najtanjši kraj, komaj ena 40 milijontina milimetra, je blizu črne pege, ki načas tuk predno se mehurček razpoči.

Enako zanimivo je polje najmanjših tehtnic in najmanjših uteži. Imamo tako občutljive tehtnice, da jih spravimo iz ravnotežja s pet milijontini gramov težko utežico. S tako tehtnico lahko stehtamo celo piko na i. Napisano besedo so točno stehtali, ko se je posušilo črnilo. Potem so dodali še piko in ko se je posušila, so besedo ponovno stehtali. Izkazalo se je, da tehta pika na i 0.00013 milograma. Tu smo že na polju najmanjšega merjenja. Tako izredno točne in občutljive tehtnice rabi državni fizički zavod v Berlinu. Spravljeni so v brezračnih posodicah, kajti že topota, ki izžareva iz zaposlenih učenjakov, bi lahko vplivala na tehtnico. Najmanjša utež je komaj vien aluminijev prašek, ki tehta 0.020 gramov.

Imamo tudi napravo, ki se da z njo zmeriti še tako majhna količina topote. Najmanjša praktična enota topote je 1°C, ki je ne čutijo niti za topoto najobčutljivejši ljudje. In vendar je ta enota tako velika, da si učenjak z njo ne ve pomagati. Tu nam zopet pomaga elektrika. V ta namen imamo majhen, razmeroma enostaven aparat, ki bi ga lahko spravili v prazno žepno uro. S tem aparatom lahko merimo tudi najmanjšo topoto. Polarna zvezda je ogromno solnce, po obsegu desetkrat

večje in 80-krat svetlejše od našega solnca, zato pa tudi mnogo bolj vroče. Ker je pa ta zvezda oddaljena od nas 40 svetlobnih let (razdalje, ki bi jo pretekel svetlobni žarek v 40 letih), a svetlobni žarek prevalej v sekundi 300.000 km, izzareva tako neznavno množino topote, da bi z njo segrela kapljico vode za eno stopinjo šele v 100.000 letih. In vendar lahko naš električni topomer to kolčino topote zabeleži, čeprav znaša komaj eno milijonstopinje Celzija.

Tudi najmanjše časovne presledke zna človek zabeležiti. Kinoaparat nam omogoča slediti z očmi še tako naglo razvijajočim se dogodom v vseh podrobnostih. Najmanjše časovne presledke so pa zabeležili učenjaki pri raznih tresljajih. Tako napravijo človekove glasnice v sekundi okrog tisoč tresljajev, valovi v radiofoni milijon ali pa še več, topotni žarki kipeče vode do 30 milijard. Največ tresljajev v sekundi napravijo gama-žarki radia, namreč 10 trilijonov.

Zelo majhen prostor zavzema atom. Znano je, da je atom neke vrste solnčni sistem, seveda v mikroskopično neznanem obsegu. Kakor je solnce središče solnčnega sistema, ki okrog njega krožijo planete, tako je središče atoma nevtralno telesce, ki okrog njega krožijo z neiznerno hitrostjo elektroni. Strašno je pomisliti, kako majhne so te temeljne enote prirode. Premer atoma vodika je napravil milimetru približno v takem razmerju, kakor milimeter napram 10 km. V gram vodika gre okrog 600.000 trilijonov takih atomov, ali če hočemo napisati število

600.000.000.000.000.000.000.000.

Če bi položili te atome v eno vrsto drug poleg drugega, bi dobili 60 milijard kilometrov dolgo progo ali 40-krat tako daleč, kakor je od zemlje do solnca, čeprav jih leži na poti 1 mm 10 milijonov drug kraj drugega.

Lajik misli, da nima pomena pečati se s takimi števili. Tako misli tudi, če siši, da se da napraviti z dijamantom v steklo točno 900 ali 1000, zadnje čase celo 1500 zelo tenkih zarezic, ki tvorijo skupaj 1 mm široko zarezo. S pomočjo teh steklenih mrežic ugotovimo znacaj svetlobe najbolj oddaljenih zvezd. Tu vidimo presenetljiv pojav, da posega človek s prostorno najmanjšimi pripončki v prostorno neskončno veliko, da more ugotoviti njega podlago. Kjer človeški čuti ne zadostujejo, nam pomagača daljnogled in drobnogled, da lahko prodriemo tudi v največje tajne, ki nam pričajo, da je narava baš v najmanjšem največja.

Dvomili o njihovi pristnosti. Sleparski najel celo več podzemnih jam, ki naj bi bile pozneje grobnice mumij. Nekega bogatega Američana je odvedel Hastings v tak mavzolej, kjer mu je pokazal, kako se dviga mrtvaško oblačilo in prikazujejo ostanki balzamiranega vojskoveda davnih časov, princa ali princesa. Hastings je imel stalne in solidne cene. Za faraona je zahteval 2.500 dolarjev, prince ali princo ni dal izpod 1000 dolarjev, egiptskega svečenika ste pa lahko dobili že za 500 dolarjev.

Božične razglednice angleškega izvora

Božično voščilo na dopisnici je angleškega izvora in staro je blizu 90 let. Na to misel je prišel londonski slikar Dobson, ki je o božiču 1. 1844 voščil vesele praznike prijatelju na listku, ki je na njem naslikal smrekovo vejico in za mizo zbrano svojo družino. Dve leti pozneje si je dal naslikati tako božično razglednico sir Henry Cole. Naslikal jo je član kraljevske akademije slikar Horsley in Cole jo je dal razmnožiti v 1000 izvodih, ki jih je razpoljal prijateljem in znancem.

Trajalo je pa polnih 20 let, predno se je ta lepa navada razširila med ljudstvom. Končno je pa postala ta navada splošna in na nji sloni zdaj cela industrijska panoga. Iz Anglije se je razširila božična razglednica skoraj po vsem svetu, nikjer pa ni tako priljubljena, kakor med Angleži. V Angliji razpošljajo ljudje za božične praznike najmanj 30 milijonov razglednic.

720.000 biserov sežgal

Japonski trgovci z biseri so slavili te dni svojela kralja biserov, 75 letnega Kokihii Mikimoto ali Banzaja, kakor mu pravijo ljudje, ki je zavilh rokave svojega kimona. Vzel lopatico in zmatal na ogenj 720.000 biserov. Čez nekaj minut je bil v peči samo kup pečja. Mož, ki si je dovolil ta luksuz, je bil deležen splošnega odobravanja med japonskimi trgovci z biseri, kajti cene biserov so takoj poskočile za 30%. Mikimoto se je torej ravnal po Brazilcih, ki so nedavno sežgali ogromne količine kave, da bi cene poskocile. Seveda pa Mikimoto ni zgrebil zločina, kakor so ga brazilski magnati, kajti biserov navadni ljudje ne smejali. Dolgo so bili »stovarnari« previdni in kupčje so sklepali samo z zasebniki, slednjč so pa napravili izjemo in prodali »faraona« nekemu starinarju. Ta je pa sleparje takoi ovadil.

Preiskava je pokazala, da je vodil tovarno za mumije neki Hastings, ki je bil pred leti v Kairu, kjer je delal sijajne kupčje z ostanki egiptskih kraljev in drugih mogočnežev. Zbral je mnogo okostnjakov in Grčiji in Mali Aziji in jih dal preparamirati tako, da so bili zelo podobni mumijam. Hastings in njegovi pomočniki so znali tudi egiptike napise tako spremno ponarejati, da niti strokovnjaki na prvi pogled niso

New York. Tu se pridobivajo biseri potom umetnega draženja školjk. Mikimoto pridobi vsako leto na svoji farmi za en milijon dolarjev biserov, ki z njimi zalaga celo cesarski dvor. Gostom z zapada rad pripravi originalno presečenje. Pred njo da prinesi cele košare biserov in z njimi bogato obdaruje goste. Pred leti je hotel zgradil stolp in ga napolnil z biseri, kajtor pohištvo farmerji žitnice z žitom.

Novi nemški državni kancelar

Papenu je sledil v Nemčiji kot državni kancelar general Kurt Schleicher, ki je obenem vojni minister.

Uspeh ruskih inženjerjev

Pri gradnji največje ladje na svetu »Normandie« v Franciji so igrali važno vlogo slovenski inženjerji, med njimi zlasti ruski inženjer Jurkevič, absolvent petrogradske politehnike, ki je delal v Rusiji v vojaških ladjičnicah, pred 10 leti se je pa preselil v Pariz. Jurkevič naj bi bil zgradišči super dreadnoughta, pa je poselila vmes ruska revolucija in mu prekrizala račune. Leta 1922 je prispel v Pariz, kjer je živel šest let v zelo slabih razmerah. Nekoc je čital v novinah poročilo o gradnji parnika »Ile de France«. Takoj se je oglašila v njem star mornarska kri, bil je radoveden, kako daleč je ta čas napredovala tehnika v ladjičništvu.

Začel je zbirati točnejše podatke o novem parniku in bil je zelo presenečen, videc, da je ostalo vse pri starem, da njegove ideje nihče ne pozna. Napotil se je k predsedniku upravnega sveta znamenitih francoskih ladjičnic Chanter et Ateliers de Saint-Lazaire »Penhoet«, ki grade prekoceanske parnike. Predsednik Fould je takoj spoznal, s kom ima opraviti, in objubil je ruskemu inženjerju vesversko podporo. Seveda je pa moral Jurkevič premagati še mnogo ovir, predno so mu poverili izdelavo prednjega dela »Normandie«. Če je največji parnik obenem najhitrejši na svetu, je po zaslugu drugega ruskega izuma tudi edini parnik, ki se ne potopil. Jurkevič je delal z russkim inženjerjem Petrovim in Harkevičem. Čudoviti izum, ki varuje orjaški parnik, da se sploh ne more potopiti, je delo treh russkih inženjerjev, Polukovtova, Bohanovskega in Verževskega. Glavni sponzorji parnika in tudi skladisci se hermetično zapira in napolni s stisnjnim zrakom, kadar je parnik natovoren. Če bi dobil parnik luknjo, bi stisnjni zrak ne more presteti še izgube ustanov, ki so bile ustanovljene in vzdrževane z žrtvami okraja.

Začel je zbirati točnejše podatke o novem parniku in bil je zelo presenečen, videc, da je ostalo vse pri starem, da njegove ideje nihče ne pozna. Napotil se je k predsedniku upravnega sveta znamenitih francoskih ladjičnic Chanter et Ateliers de Saint-Lazaire »Penhoet«, ki grade prekoceanske parnike. Predsednik Fould je takoj spoznal, s kom ima opraviti, in objubil je ruskemu inženjerju vesversko podporo. Seveda je pa moral Jurkevič premagati še mnogo ovir, predno so mu poverili izdelavo prednjega dela »Normandie«. Če je največji parnik obenem najhitrejši na svetu, je po zaslugu drugega ruskega izuma tudi edini parnik, ki se ne potopil. Jurkevič je delal z russkim inženjerjem Petrovim in Harkevičem. Čudoviti izum, ki varuje orjaški parnik, da se sploh ne more potopiti, je delo treh russkih inženjerjev, Polukovtova, Bohanovskega in Verževskega. Glavni sponzorji parnika in tudi skladisci se hermetično zapira in napolni s stisnjnim zrakom, kadar je parnik natovoren. Če bi dobil parnik luknjo, bi stisnjni zrak ne more presteti še izgube ustanov, ki so bile ustanovljene in vzdrževane z žrtvami okraja.

Bivši kolporter – milijonar

Zupan v Birminghamu je prejel nedavno ček, glaseč se na 25.000 funtov šterlingov, ki jih je podaril Mac Namara mestni bolnici. Namara je ustanovitelj in generalni ravnatelj največje angleške radiodružbe »Telsen Electric Co.«. Kot 15-letni deček je bil siromšen ko cerkvena mišja prodajata je moral po mestu novine. Zaslužil je komaj toliko, da se je preživil, čeprav je bil zelo podjeten. Tekal je pridno po ulicah, ponujal je ljudem novine in nekaj dne bi bil svojo pridnost skoraj plačal z glavo. Doletela ga je težka prometna nesreča in takoj so ga morali operirati. Težko operacijo je srečno prečkal, ker pa ni imel denarja, ni mogel plačati zdravnikov, niti bolnice. To ga je tako potrljalo, da je zahrepel po gostu, ker je dobro vedel, da kot kolporter ne bo nikoli zaslužil, da bi mogel povrnati svoj dolg zdravnikom in bolnici.

Ko se je začel širiti radio tudi po Angliji, je Namara kot praktičen mož takoj začutil, da bi se dalo z novim izumom dobro zaslužiti. Prihranjenih je imel komaj 50 funtov šterlingov in s tem denarjem je ustavil skromno trgovino in začel izdelovati radiopotrebske. Radio se je naglo širil in zato je njegovo podjetje lepo napredovalo. Zdaj zaposluje Namara 4000 uslužbencev. Postal je milijonar, ni pa pozabil na svoj dolg bolnici, ki ga je zdaj pošteno plačal.

Razlika.

— Za boga, se ustraši tujec v družbi, kdo pa je tista dolga in suha trška?

— Prst, ga posvari gostitelj, bija je dolga in suha, toda od kar je podedenvala pol milijona, je mikavno visoka in vitka.

Besedo imajo naši citatelejji

Vse, kar je brav

Ni treba posebej in tudi pri tej priliki poudarjati, ki kakšni časih živimo, ki so vse prej ko rožnati. Vendar sem bil v soboto priča dogodka, ki kaže, da nekatere ljudje nočijo ali ne morejo razumeti, da jih je le malo, ki so jih današnje svetovne nadolge prizanečene. Moti se seveda tudi, kdor misli, da je, če nikomur drugemu, trgovcu še vedno z rožicami postlano.

V soboto na večer je prišla v neko ugledno ljubljansko trgovino dama pobirat darove za neko prireditve. Gospa je znana v naših ženskih društvih in tudi namej njenega poseta v trgovini je bil tak, da trgovec njene prošnje ni mogel odkloniti. Takoj je naročil uslužbenca pri blagajni, naj izplača gospa 50 Din, nakar pa je gospa vse ogorčena, če, da ji bi bila s tako malenkostnim zneskom pokvarjena vse posla, zapustila trgovino.

Vse, kar je brav! Moje mnenje je, da bi se ta trgovec, ki za takе in podobne namene izda tudi po par sto dinarjev dnevno, proti ničemer ni pregrešil, aka bi za tisto prireditve odklonil vsako podporo, posebno še, kadar se nabira s takimi manjimi in metodami!

Hudo prizadeti Sentjakobčani

Sv. Jakoba okraj je bil nekdaj najpomembnejši okraj Ljubljane, kjer je cvetela trgovina in obrt. Mnogo je pa ta okraj sedaj gospodarsko izgubil, ker so z Gradom uredili cesto. S to ureditvijo se je promet odvrial iz tega okraja, ki bi se sicer moral vrstiti preko Karlovske ceste, Florjanske ulice in dalje v center mesta. Temu je treba odpomoci in ukreniti vse potrebno, da rešimo našemu okraju pred kratkim odvzeti promet z dolenske strani. Ves promet z dolenske strani mora dobiti svoje izhodišče na Sentjakobskem trgu, ki je zato primern in sposoben tudi če bi se promet še povečal. Zato je pa treba Karlovska cesta in Florjansko ulico temeljito preurediti, da ne bo ena izmed najbolj zanemarjenih in zapuščenih. Odpreti bi bilo treba tudi Janežičeve ulice za vozni promet ter tako zvezati Karlovska cesta s Prulami, Opekarško cesto in ostalimi zaledjem. Pogrešamo tukaj tudi javno straničje, ker ni nobenega v tem okraju. Tudi cestna železnica ne deluje v našem okraju tako, kakor v drugih. Dodeljen je za vožnjo v naš okraj voz št. 12, ki je gotovo eden najstarejših ter civili in skriptile takoj, da se ga čuje pri Sv. Jakobu, ko vozi po Mestnem trgu. Od Sv. Jakoba od Amerikana ga pa čuje po vsej Karlovske cesti dalje v Kurjo vas. To prog bi bilo treba popraviti, obenem bi bilo pa že leteti, da se cestna železnica podaljša do Rudnika, in sicer prihodnjo spomlad, kot je že določeno in sklenjeno.

Tem, da se je iz našega okraja preselil Sentjakobski gledališki oder, za katerega bi se dobil gotovo primeren prostor v našem okraju, ter Sentjakobska knjižnica, je naš okraj zelo prizadet. Velika izguba za naš okraj je že ta, da se preselijo iz našega okraja najstarejše tovarne Samassa, strojni oddelki, livarna ter zvonarna, tako da naš okraj ne more presteti še izgube ustanov, ki so bile ustanovljene in vzdrževane z žrtvami okraja.

V tako prometnem okraju, kjer so bila nekdaj glavna oblastna kakor tudi šolsko in edinstvo, ostane sedaj le še sresko načelstvo in pa direkcija pošte in telegrafov. Če še to premeste, potem preti našemu okraju gospodarski propad in okraj se bo izprestil v pusto, mrtvo predmestje, kjer se gospodarsko življenje ne bo moglo več obnoviti.

Sedaj pride pa najbolj kočljivo! Od mitice ob Dolenski cesti je ozek hodnik, tam baje tudi

R. Desuccelles:

120

Prokletstvo ljubezni

Roman

Toda tu je tudi Milček!

Spi na svoji postelji v sosednjem domu. Morilca sta to prav kar rekla in deček je to tudi vedel, saj ga je bil dobrski prijatelj zapustil, ko je šel spati.

Dva koraka je bilo od morilcev do njegove postelje, dva koraka sta ločila Milčka od smrti.

Claudinet je šimila v glavo misel, da bi zaklical na pomoč, pozvonil! Prihitali bi ljudje na pomoč.

Toda bil je v neznanih hiši in niti ni vedel, kje je zvonec. Poleg tega so pa v hiši itak vsi spali in bi ga nihče ne videl.

Pa tudi če bi njegov krik koga zbulil, bi gotovo prihitali na pomoč prepozno.

Oba bi bila že davno zadavljena, predno bi stopil prvi človek v sobo. Niti misliti ni bilo na boj med nenadno zbujenjem Milčkom in napadalcem.

Kar se tiče njega, ubogega malegajetičnika, ki komaj se diha — on bi bil odpravljen z enim udarcem pesti.

Kar je šimila Claudinetu v glavo resnila misel. Treba je bilo na vsak način zadržati morilca, da ne prideta do svoje žrtev.

Samou ena pot mu je bila odprta, če je hotel to doseči.

Treba ju je bilo zamotiti, da bi mislila, da ni treba več iskati žrtev, da jo imata že pred seboj, da je Claudinet Milček.

Tema mu bo pomagala.

Izkala sta Milčka, mislila sta, da je tu.

Zanj, za Claudinetom, se sploh nista zmenila, misleč, da se je vrnil v bojnico ali kdove kam.

Vse okolnosti so bile torej nakljenočne temu načrtu; lahko je bil prepričan, da ga ne bosta spoznala in da bosta prepričana, da sta umorila Milčka, v resnicu pa umorita njega.

Čakala ga je smrt.

Smrt brez usmiljenja, neizogibna. Toda kaj je bilo Claudinetu na

tem? Kaj ni bil že itak obsojen na smrt?

Tisti učeni zdravnik, ki se nikoli ni zmotil, je javno trdil, da mu je ostalo samo še mesec dni življenja.

In res je že čutil smrt v sebi, v svojih prisih.

Vedno, kadar ga je napadel kašelj, ki je tako neusmiljeno krušil vse njegovo izčrpano telo, je čutil, kako se mu bliža, kako iztegne svoje koščene roke po njem.

Umreti mora torej tako ali tako. Mar je vredno živeti tri ali šest tednov več, ko je pa konec isti, ko je smrt neizogibna?

Ce pa pospeši usodni trenutek, reši prijatelju življenje.

Mar naj torej še okleva?

Nič več ni okleval. Vse te misli so se čudovito naglo vrstile v glavi uboga dečka. Moral je tudi zadrževati kašelj, da bi se ne izdal.

Panoufle bi ga bil spoznal, če bi bil le malo zakašjal.

Ne, kašljati ne sme.

Ze takrat, ko je Montlaur srečno odnesel pete, se je na Milčkovo povejje premagoval in zadrževal kašelj, ki ga je dušil v prisih.

— Torej tu! — je dejal Polyt; tudi on je stiskal v desnici nož, levico je pa držal pred seboj, da bi se po potrebi branil.

Hotela sta vstopiti v sobo. Claudinet se je pa nalač nerodno obrnil na divanu in zastopal, kot da ga mučijo težke sanje.

Lopova sta prestrašeno obstala. Zavesa je padla. Nastala je grobna tišina.

— Ali si ti, Milček? — je vprašal Polyt tih.

Toda deček ni imel toliko moči, da bi bil odgovoril.

Nova misel mu je šimila v glavo.

Paziti bo moral tudi, da ne povzroči ropota, ko dobi udarec, da ne krikne in se ne game, ko mu bo bila zadnja ura.

Krik ali ropot bi privabil Milčka v sobo. Lopova bi ga opazila in spoznala zvijajoča.

Umorila bi tudi njega in Claudinetova žrtev bi bila zaman.

Claudinetov sklep je bil storjen.

Če je torej treba, bo molčal in ležal nepremično.

— Si ti, Milček? — je ponovil to-

lovajev glas tiho.

— Da, — je odgovoril ubožec s slabim glasom.

— Aha, Panoufle... je sikkil Polyt... fante je tu.

— Torej ti si, Milček? — je ponovil Panoufle plazeč se proti divanu.

— Da!

— Ali nam vrneš pisma, fantič? ...

Pisma, ki si jih vzpel danes od doma ... vrnji jih zlepa, takoj... Nič hudega ti ne storim...

— Ne!

— Potem se pa le pazi! — je zarental Panoufle in zaškrpal z zobmi.

— Jih imaš pri sebi?

— Ne!

Claudinet je odgovarjal zelo za-

molklo in nerazločno, da bi tolovaja-

ne spoznala, da ne odgovarja Milček.

— To bomo takoj videli! ... In ker

nočeš vrniti pisem zlepa...

Tolovaj ni izgovoril svoje grožnje,

temveč je samo dvignil nož in se pri-

bljil divanu, kjer je Claudinet Cakal,

kdaj ga zadene smrtni udarec.

Deček je čutil, kako se mu morilca biziata. Bil je strahoten trenutek. Vzvišen v svoji edinstveni plemenitosti, široko odprtih oči, zroc neustrašen-

na tolovajem v žareče, volčje oči, je

osredotočil nesrečni deček vse svoje

misli na edinem vročem »zbogom«, iz-

govorenem k dragemu prijatelju, ki

je zanj Claudinet umiral; obenem je

napel vso svojo voljo za edino misel:

Pod nobenim pogojem ne krikniti!

Niti vzdihniti ne sme!

— Zdaj pa le po nem! — je zahro-

pel Polyt.

In Panoufle je zatismil s široko dia-

no dečku usta, potisnil mu je glavo

naprej in mu z enim samim udarcem

zasadil od zadaj nož globoko med lo-

patici.

Bil je prav tak udarec, kakor ga

je svetoval pred tremi urami Zefyrini

in ki ga je babura tako imenitno za-

dala.

Toda bolečina je bila prehuda.

Nesrečni deček je bolestno kriknil in se zgrudil na divan.

— Gromska strela! — je zamrza

Polyt. — Kriknil je... Takoj bodo lu-

dje tu.

— Beživa! — je zašepetal Panoufle.

In tolovaj sta jo brž popihala sko-

zi okno. Ko sta se plazila ob ograji, se

Polyt ni mogel premagati, da bi ne

rekel Panoufli:

TVORNISKI OBJEKT v Slavonski Požegi, primeren za vsako manjšo industrijo, z vpečljano elektriko za razsvetljavo in pogon, kanalizacijo, vodovodom in stalnim studenitem izvrste pite vode radi preselitve zelo ugodno naprodaj. — Poslana daje Braca Nedela, Slavonski Požega. 4543

HOTEL »VELEBIT« v SENJU (hotel, restavracija in kavarna) naprodaj ali se odda v najem. — Ponudbe na: Hotel »Velebit«, Senj. 4443

EXCENTER PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

JAZZ BOBEN IN BANJO kupi Franc Svetina, Mlino-Bled 4580

KUPIM KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

PRODAJ KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598

KRAZEX PRESO z 250 mm tlake površine, kroglično prešo in škarje za pločevino v tablah, vse že rabljeno, kupi Valdec Josip, Brod na Savi, Starčičeva ul. 74. 4598